

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka SIA "Grīziņkalns -2" dalībnieki D.T. un L.A. noslēguši līgumu, kura nosacījumi ir pretrunā sabiedrības statūtos noteiktajām dalībnieku tiesībām. Līgumā noteiktās saistības par pilnvaru neizdošanu un rīcības ierobežojums ar īpašumā esošām sabiedrības kapitāla daļām ir pretrunā Civillikuma 927., 928., 2289.pantiem. Spriedumā tiesa norādījusi, ka aprobežots var būt īpašums, bet nevis tiesības ar to rīkoties.

Atsaucoties uz Civillikuma 1592.pantu un likuma "Par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību" 42.panta 2.punktu, tiesa secinājusi, ka D.T. un L.A. noslēgtais līgums ir vērsts uz pretlikumīgu mērķi un tāds līgums nav saistošs pusēm.

Par šo tiesas spriedumu D.T. iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdzis spriedumu atcelt un nodot lietu jaunai izskatīšanai.

Kasators sūdzībā norādījis, ka tiesa, taisot spriedumu, pārkāpusi materiālo un procesuālo tiesību normas. Tiesa nepareizi iztulkojusi Civillikuma 1592.pantu un likuma "Par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību" 42.panta 2.punktu. Pēc kasatora ieskata brīvprātīga atteikšanās no pilnvaras izdošanas un darījumu veikšanas ar sabiedrības kapitāla daļām bez līguma slēdzēja otras puses rakstiskas piekrišanas nav uzskatāma par nelikumīgu rīcību Civillikuma 1592.panta izpratnē. Atturēšanās no šādu darbību veikšanas likumā "Par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību" nav aizliegta. Tāpat pēc kasatora ieskata tiesa nepareizi iztulkojusi Civillikuma 928., 927., 2289.pantu, atzīstot, ka aprobežots var būt īpašums, bet nevis tiesība rīkoties ar to. Izniegt pilnvaru ir īpašnieka tiesības, nevis pienākums. Šai tiesību normai nav imperatīvs raksturs, jo īpašniekam ir izvēles tiesības, kā rīkoties.

Neievērojot Civilprocesa likuma 178.panta trešo daļu, bez attiecīgas prasības celšanas tiesa pušu noslēgto līgumu atzinusi par pretlikumīgu un nesaistošu nevienai no līguma pusēm.

Pārbaudījis sprieduma likumību un kasācijas sūdzībā norādītos argumentus, Senāts uzskata, ka spriedums atceļams.

Apelācijas instances tiesa, atzīstot, ka D.T. un L.A. noslēgtais līgums vērsts uz pretlikumīgu mērķi, un atsaucoties uz Civillikuma 1592.pantu, šo likuma normu iztulkojusi nepareizi, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 451.panta 3.punktam ir par pamatu sprieduma atcelšanai.

Civillikuma 1592.pants, kuru tiesa piemērojusi, noraidot prasību, nosaka, ka neviens līgums, kas veicina kaut ko pretlikumīgu, netikumīgu vai negodīgu, nesaista. Ja viena puse ar viltu ir piedabūta noslēgt tādu līgumu, tad viņai ir tiesība prasīt zaudējumu atlīdzību.

Minēto likuma normu tiesa piemērojusi, pamatojoties uz nepareizu secinājumu, ka pušu labprātīgā vienošanās par saskaņotu rīcību ar kapitāla daļām atzīstama par pretlikumīgu. Šāds tiesas viedoklis ir nepareizs, jo par pretlikumīgu Civillikuma 1592.panta izpratnē var tikt atzīta tikai ar likumu aizliegta rīcība vai vienošanās. Nepareizas Civillikuma 1592.panta piemērošanas dēļ tiesa atzinusi, ka nav jāpilda neapstrīdēta un līdz ar to spēkā esoša vienošanās.

Tādējādi pamatots ir kasatora arguments, ka tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 178.panta trešo daļu, kurā noteikta notariāli apliecināta akta apstrīdēšanas kārtība.

Lietas izskatīšanas procesā atbildētājs L.A. paskaidrojis, ka prasītājs D.T., noslēdzot līgumu, viņu maldinājis (lietas 118.lpp.). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 159.panta otro daļu tiesa lietas izskatīšanas gaitā izskaidro pusēm procesuālo darbību izpildīšanas vai neizpildīšanas sekas. Neizskaidrojot atbildētājam L.A. tiesības celt šajā sakarā pretpasību par līguma atzīšanu par spēkā neesošu, pārkāpta Civilprocesa likuma 159.panta otrā daļa un 8.panta otrā daļa.

Pie šādiem apstākļiem tiesas spriedumu nevar atzīt par pamatotu un likumīgu. Tas ir atceļams, un līdz ar to nav nozīmes izvērtēt citus sūdzībā norādītos argumentus.

Ievērojot, ka pārkāpums sakarā ar tiesību neizskaidrošanu pieļauts, jau lietu izskatot Jūrmalas pilsētas tiesā, lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai šajā pirmās instances tiesā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004. gada 16.septembra spriedumu atcelt un nodot lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Atmaksāt D.T. Ls 50 (piecdesmit latus) drošības naudu.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators	R.Krauze
Senators	O.Druks – Jaunzemis
Senators	I.Fridrihsons
Senators	R.Namatēvs
Senatore	R.Saulīte
Senators	I.Šķēteris
Senatore	M.Zāģere